

Nenamjerno učenje

Općenito

Nenamjerno učenje (**Incidental learning**) definirao je McGeough 1942. godine kao:

- “**učenje** koje nastaje **bez specifičnog motiva ili specifične formalne instrukcije...**” ¹⁾

Nenamjerno učenje odnosi se na činjenicu da ljudi često uče bez izričite namjere ili bez instrukcija, kao učenje novog vokabulara kroz imitaciju i socijalnu interakciju, učenje socijalnih normi kroz igranje s drugom djecom, učenje geografije kroz putovanje ili pretraživanje web-a. Ova vrsta učenja koristi **intrinzičnu motivaciju**. Suprotno tome, tradicionalno obrazovanje je većinom orijentirano na ekstrinzičnu motivaciju: učenik bi trebao učiti ono što mu sugerira učitelj kako bi osvojio *nagradu* ili izbjegao *kaznu*.

Nenamjerno učenje se često miješa s neformalnim učenjem koje je najčešće namjerno, iako ne vrlo strukturirano. Neki autori smatraju slučajno učenje podtipom neformalnog učenja²⁾.

Što je nenamjerno učenje?

Nenamjerno učenje je najčešće **sporedni proizvod neke druge aktivnosti**. Ono je spontano, nestrukturirano i subjektivno.³⁾ Neki autori⁴⁾ definiraju nenamjerno učenje kao učenje koje nastaje jedino bez namjere onoga koji uči ili izvora.

Istraživači su ponudili razne nalaze o nenamjernom učenju, generalno ovisno o tome kako široko je definirano i ovisno o predmetu testiranja. Nenamjerno učenje je pod velikim utjecajem **predznanja** i lakše je ako je informacija povezana s temom koja je od interesa osobi koja uči. Nenamjerno učenje se često spominje u kontekstu radnog mjesta⁵⁾⁶⁾.

U djetinjstvu, nenamjerno učenje se smatra čestim oblikom učenja (**učenje jezika i socijalnih vještina**). Neki istraživači⁷⁾, fokusirani na nenamjerno učenje kroz medije, pokazali su kako djeca uče ponašanja, stavove, vrijednosti i kognitivne informacije kroz gledanje televizijskih programa i reklama. Slično istraživanje na starijim ispitanicima⁸⁾ rezultiralo je sličnim nenamjernim učenjem informacija, ali manje značajnim promjenama u stavovima. Ipak, nenamjerno učenje postaje više kompleksno za istraživanje na odraslim ispitanicima zbog utjecaja predznanja ili specifičnih interesa ispitanika.

Koje je praktično značenje nenamjernog učenja?

- “*Trik je da se uopće ne uče činjenice, već radije da činjenice budu tek usput za dolaženja do nečega što je učenik prirodno želio znati od samog početka... Trebali bismo iskoristiti učenikove prirodne interese kako bi oni mogli naići na takve činjenice nenamjerno tijekom ostvarivanja svojih ciljeva.*”⁹⁾

Primjena nenamjernog učenja (barem u širem smislu te definicije) u obrazovnim procesima može biti putem reprezentiranja činjenica koje se trebaju naučiti kroz materijal koji je zanimljiv pojedincu koji

uči. Ako je pojedinac motiviran radeći nešto što mu je zanimljivo, može naučiti mnogo bez da to uopće primijeti. Primjer programa za nenamjerno učenje je [Road Trip software](#), dizajniran za pomoć djeci pri učenju geografije Sjedinjenih Američkih Država putem pogonskih simulacija i videa koji su im zanimljivi.

Kritike

Ovisno o definiciji, nenamjerno učenje se ne može koristiti u obrazovanju ¹⁰⁾ ili se može koristiti, ali onda uglavnom ignorira načela instrukcijskog dizajna kako bi se “sakrio” dio učenja od učenika (primjerice, sadrže obilje drugih materijala koji posreduje interes učenika). Također, s obzriom da je nenamjerno učenje subjektivno, isto kao i u slučaju [učenja otkrićem](#), lako može rezultirati zabludom ili nesigurnošću uistinu važnih dijelova materijala za učenje¹¹⁾.

Ključne riječi

- **Nenamjerno učenje**

Literatura

[Silva, Polly M. Epistemology of Incidental Learning. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University. Dissertation. 2007.](#)
[Schank, Roger C., and Cleary, C. Engines for education. 1995.](#)

Pročitaj više

[Silva, Polly M. Epistemology of Incidental Learning. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University. Dissertation. 2007.](#)
[Marsick, Victoria J., and Karen E. Watkins. Informal and Incidental Learning. In New Directions for Adult and Continuing Education. Jossey-Bass, A Publishing Unit of John Wiley & Sons, Inc., 2001.](#)
[Bova, B. and Kroth, M. Workplace Learning and Generation X. Journal of Workplace Learning. 13\(2\), p57-65. 2001.](#)
[Kerka, S. Incidental learning: trends and issues. Alert No. 18, Educational resources information center. 2000.](#)
[Wray, N. P. Some factors in the concurrent intentional and incidental learning of children. Journal of Experimental Child Psychology, 6\(1\), p13-21. 1968.](#)
[Comstock, George. Trends in the Study of Incidental Learning from Television Viewing. Syracuse University Printing Services, 125 College Place, Syracuse, New York 13210, 1978.](#)

Recentna literatura

[Liu, Y. Toward a Comprehensive Model of Foreign Language Vocabulary Learning: To Integrate](#)

Instructed Learning with Incidental Learning. *Asian Social Science*, 9(10), p142-150. 2013.
Dabaghi, A. i Rafiee, M. Incidental Vocabulary Learning and the Development of Receptive and Productive Vocabulary: How Gloss Types Work. *Suvremena lingvistika*, 38(74). 2012.

1)

McGeoch, John Alexander. *The psychology of human learning: an introduction*. Longmans, Green and Co., 1942.

2)

Marsick, Victoria J., and Karen E. Watkins. *Informal and Incidental Learning*. In *New Directions for Adult and Continuing Education*. Jossey-Bass, A Publishing Unit of John Wiley & Sons, Inc., 2001.

3)

Silva, Polly M. *Epistemology of Incidental Learning*. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University. Dissertation. 2007.

4)

Rogers, A. Learning: Can we change the discourse? *Adults learning*, 8(5), p116-117. 1997. Cited by Silva, Polly M. *Epistemology of Incidental Learning*. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University. Dissertation. 2007.

5)

Marsick, V. J. and Watkins, K. E. *Informal and incidental learning in the workplace*. New York: Routledge. 1990.

6)

SSilva, Polly M. *Epistemology of Incidental Learning*. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University. Dissertation. 2007.

7)

Comstock, G. *Trends in the Study of Incidental Learning from Television Viewing*. Syracuse, New York (IR-30). 1978.

8)

Woods, L. L., and Daniel, L. G. Effects of a Tourism Awareness Program on the Attitudes and Knowledge of Older Adults. *Educational Gerontology*, 24, p69-78. 1998.

9)

Schank, Roger C., and Cleary, C. *Engines for education*, p95. 1995.

10)

Ako je definirano tako da ni namjera ni izvor osobe koja uči ne smije biti učenje.

11)

Rieber, L. P. Animation, incidental learning, and continuing motivation. *Journal of Educational Psychology* 83, no. 3: 318-328. 1991.

From:
<https://learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:
https://learning-theories.org/doku.php?id=hr:instructional_design:incidental_learning&rev=1387037505

Last update: **2023/06/19 15:49**

